

Warszawa, dnia 26 listopada 2020 r.

Poz. 89

**ZARZĄDZENIE NR 74
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

z dnia 25 listopada 2020 r.

w sprawie przyjęcia Programu Współpracy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2021–2023

Na podstawie art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Współpracy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2021–2023, określony w załączniku do zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *G. Puda*

Załącznik do zarządzenia nr 74
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia 25 listopada 2020 r. (poz. 89)

**PROGRAM WSPÓŁPRACY
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ
PODMIOTAMI WYMIENIONYMI W ART. 3 UST. 3
USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU
PUBLICZNEGO I O WOŁONTARIACIE
NA LATA 2021–2023**

Warszawa listopad 2020 r.

Spis treści

Wstęp.....	3
Cel główny i cele szczegółowe Programu	3
Cel główny	3
Cele szczegółowe.....	4
Zasady współpracy.....	4
Zakres przedmiotowy	5
Formy współpracy, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	6
Pozafinansowa.....	7
Konsultacje publiczne	7
Gremia opiniodawczo-doradcze.....	8
Honorowe patronaty	11
Inne formy pozafinansowej współpracy z sektorem pozarządowym	11
Finansowa.....	11
Powierzenie lub wspieranie wykonywania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na sfinansowanie (lub dofinansowanie) jego realizacji - otwarte konkursy ofert	11
Realizacja programów finansowanych ze środków UE (Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020).....	12
Rola komórek organizacyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie kontaktów z organizacjami pozarządowymi	12
Priorytetowe zadania publiczne	19
Okres realizacji Programu.....	19
Sposób realizacji Programu	19
Wysokość środków planowanych na realizację Programu.....	20
Sposób oceny realizacji Programu.....	20
Informacja o sposobie tworzenia Programu oraz o przebiegu konsultacji	20
Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.....	21

Wstęp

Organizacje pozarządowe odgrywają ważną rolę w każdym ustroju demokratycznym. Włączanie się obywateli w proces podejmowania decyzji i stanowienie prawa, pozwala uspołecznic te działania. Dzięki doświadczaniu i wiedzy pozyskanych od strony społecznej możemy tworzyć dobre regulacje i określać kierunki działalności, których kreowanie jest istotnym elementem funkcjonowania organizacji pozarządowych. Dla osób będących członkami tych organizacji udział w procesie decyzyjnym jest realizacją ich praw obywatelskich, dlatego tak ważne jest ujęcie w ramy programowe współpracy pomiędzy administracją a stroną społeczną.

Uspołecznienie podejmowania decyzji i stanowienie prawa, pozwala uruchomić proces wzajemnego uczenia się partnerów, który prowadzi do innowacyjnych i niekonwencjonalnych rozwiązań, przełamujących proceduralne bariery na drodze do osiągnięcia zamierzonych efektów.

Program współpracy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na lata 2021–2023, zwany dalej „Programem”, jest opracowywany na podstawie art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057). Zadanie to zostało zaprojektowane również w *Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030*, w której jednym z planowanych działań od 2020 r. jest *skuteczniejsze wykorzystanie różnych form partnerstwa i współpracy instytucji*¹

Opracowywaniu tego dokumentu przyświecała idea stworzenia ram dla sprawnej i efektywnej współpracy z organizacjami pozarządowymi – po to, by ułatwić udział strony społecznej w procesie tworzenia regulacji, kształtowaniu polityk publicznych i rozwiązań prawnych.

Cel główny i cele szczegółowe Programu

Cel główny

Stworzenie ram dla sprawnej i efektywnej współpracy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zwanego dalej „Ministrem”, z organizacjami pozarządowymi, w tym określenie celów, zasad i priorytetów tej współpracy oraz sposobów jej realizacji tak, aby mogły być tworzone lepsze rozwiązania, uwzględniające potrzeby wszystkich zainteresowanych stron i ukierunkowane na realizację dobra wspólnego.

Program wniesie również istotny wkład w realizację misji i wizji Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zwanego dalej „Ministerstwem”, zgodnie z którymi Ministerstwo powinno być profesjonalnym, nowoczesnym, efektywnym i nastawionym na obywateli urzędem realizującym zadania na najwyższym poziomie przez profesjonalną kadre.

---

¹ Działanie uzupełniające NR 3.4.8. w kierunku interwencji 3.4. Budowa i rozwój zdolności do współpracy w wymiarze społecznym i terytorialnym (cel szczegółowy trzeciej SZRWRiR 2030)

Cele szczegółowe

1. Podniesienie jakości współpracy Ministerstwa z organizacjami pozarządowymi w oparciu o zasady pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności oraz równości szans.
2. Większe włączenie organizacji pozarządowych i obywateli w proces tworzenia polityk publicznych.
3. Upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Zasady współpracy

Współpraca Ministra z organizacjami pozarządowymi odbywa się w oparciu o zasady współpracy, które zostały określone w art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, są to:

ZASADA POMOCNICZOŚCI – problemy powinny być rozwiązywane na możliwie najniższym, odpowiednim szczeblu społecznym. Dzięki temu osoby doświadczające trudności mogą mieć wpływ na ich przezwyciężenie. Jednocześnie powoduje to ograniczanie interwencjonizmu administracji do wymiaru koniecznego. Zasada ta jest jednocześnie gwarancją partycypacji społecznej w procesie decydowania i współzarządzania.

ZASADA SUWERENNOŚCI STRON – polega na tym, że strony mają prawo do autonomii i odrębności w definiowaniu i poszukiwaniu sposobów rozwiązywania problemów i zadań. W wypadku relacji państwa z organizacjami pozarządowymi oznacza to, że obie strony powinny respektować swoją niezależność w działaniu.

ZASADA PARTNERSTWA – polega na ścisłej współpracy między administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi realizującymi wspólne cele na rzecz społeczeństwa. W myśl tej zasady, zakłada się istnienie efektu synergii, zgodnie z którym połączone działania są gwarancją osiągnięcia najlepszego rezultatu.

ZASADA EFEKTYWNOŚCI – środki publiczne powinny być wydawane w sposób racjonalny. Oznacza to świadome i celowe, oszczędne oraz planowe dysponowanie powierzonymi zasobami. Istotą niniejszej zasady jest wybór najefektywniejszej metody gospodarowania przy osiągnięciu rezultatów najwyższej jakości.

ZASADA UCZCIWEJ KONKURENCJI – opiera się na założeniu, iż zarówno instytucje reprezentujące administrację publiczną, jak i organizacje pozarządowe mają równe szanse i takie same prawa w rywalizacji o możliwość wykonania danego zadania publicznego. Konsekwentne kierowanie się niniejszą zasadą ułatwia wybór najlepszego realizatora. Zasada ta implikuje unikanie konfliktu interesów.

ZASADA JAWNOŚCI – zakłada wzajemne i rzetelne informowanie stron o planowanych kierunkach działań, budując tym samym obustronne zaufanie i przyczyniając się do tworzenia partnerskich relacji.

Ponadto współpraca Ministra z organizacjami pozarządowymi powinna opierać się na zasadzie wzajemności. Oznacza to, iż strona rządowa zobowiązuje się do stosowania ustalonych partnerskich reguł współdziałania. Jednocześnie oczekuje się od organizacji pozarządowych zapewnienia wysokich standardów jakości prowadzonych działań, racjonalnego wykorzystywania powierzonych funduszy, dywersyfikacji źródeł finansowania, rzetelności przedstawianych danych i faktów, przewidywalności i konsekwencji w działaniach,

koordynacji działań oraz gotowości do otwartego i rzeczowego opiniowania działań ze strony administracji publicznej.

Zakres przedmiotowy

Program wspiera i ułatwia współpracę Ministra z organizacjami pozarządowymi w zakresie wynikającym z ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1220, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1721 i 1928). Zgodnie z tymi przepisami, Minister kieruje czterema działami administracji rządowej, obejmującymi: rolnictwo, rozwój wsi, rynki rolne i rybołówstwo.

Obszar działań i kompetencji Ministerstwa na podstawie treści powyższej ustawy dotyczy zadań w zakresie:

Rolnictwa – dział ten obejmuje sprawy:

- 1) produkcji roślinnej i ochrony roślin uprawnych;
- 2) nasiennictwa, z wyłączeniem leśnego materiału rozmnożeniowego;
- 3) produkcji zwierzęcej i hodowli zwierząt;
- 4) ochrony zdrowia zwierząt, weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego oraz ochrony zwierząt;
- 5) nadzoru nad jakością zdrowotną:
  - a) środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego w miejscach ich pozyskiwania, wytwarzania, przetwarzania i składowania, a także w sprzedaży bezpośredniej, rolniczym handlu detalicznym oraz działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej,
  - b) żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego w rolniczym handlu detalicznym;
- 6) nadzoru nad obrotem produktami leczniczymi weterynaryjnymi i wyrobami medycznymi stosowanymi w weterynarii;
- 7) nadzoru nad zdrowotną jakością pasz oraz sprawy organizmów genetycznie zmodyfikowanych, przeznaczonych do użytku paszowego i pasz genetycznie zmodyfikowanych w zakresie niektórych zadań lub czynności określonych właściwymi przepisami oraz kontroli upraw w zakresie organizmów genetycznie zmodyfikowanych;
- 8) izb rolniczych, związków zawodowych rolników i organizacji społeczno-zawodowych rolników.

Rozwoju wsi – dział ten obejmuje sprawy:

- 1) kształtowania ustroju rolnego państwa;
- 2) ochrony gruntów przeznaczonych na cele rolne;
- 3) scalania i wymiany gruntów, gleboznawczej klasyfikacji gruntów oraz podziału i rozgraniczenia nieruchomości na obszarze wsi;
- 4) infrastruktury wsi, w szczególności:
  - a) melioracji, w zakresie spraw nieobjętych działem gospodarka wodna, zaopatrzenia wsi i rolnictwa w wodę oraz oczyszczania ścieków i gospodarki odpadami,
  - b) elektryfikacji i gazyfikacji w zakresie spraw nieobjętych działem gospodarka oraz telefonizacji wsi w zakresie spraw nieobjętych działem łączność,
  - c) prac urządzeniowo-rolnych na gruntach Skarbu Państwa;

- 5) rozwoju przedsiębiorczości, w tym w szczególności podnoszenia kwalifikacji zawodowych, wspomagania pozarolniczych form aktywności zawodowej i gospodarczej mieszkańców wsi;
- 6) ubezpieczenia społecznego rolników.

Rynków rolnych – dział ten obejmuje sprawy przetwórstwa i przechowywania rolno-spożywczego, jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz mechanizmów regulacji rynków rolnych.

Rybołówstwo – dział ten obejmuje sprawy:

- 1) rybactwa śródlądowego i rybołówstwa morskiego;
- 2) racjonalnego gospodarowania żywymi zasobami morza;
- 3) gospodarki rybnej i organizacji rynku rybnego;
- 4) organizacji producentów rybnych, związków organizacji producentów rybnych i organizacji międzybranżowych;
- 5) dotyczące gospodarowania mieniem Skarbu Państwa w odniesieniu do przedsiębiorstw państwowych i spółek z udziałem Skarbu Państwa funkcjonujących w obszarze rybołówstwa, w tym ochrony interesów Skarbu Państwa.

Formy współpracy, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Program identyfikuje dwie podstawowe kategorie współpracy Ministra z organizacjami pozarządowymi:

Pozafinansowa, która obejmuje m.in. takie formy współpracy jak:

- 1) konsultowanie z organizacjami pozarządowymi kierunków działalności i projektów aktów normatywnych oraz innych dokumentów opracowywanych w Ministerstwie;
- 2) tworzenie ciał opiniotawczo-doradczych, składających się m.in. z przedstawicieli sektora pozarządowego;
- 3) wspieranie przedsięwzięć organizowanych przez sektor pozarządowy poprzez przyznawanie honorowych patronatów Ministra;
- 4) inne formy (np. konferencje/seminaria, itp.).

Finansowa, która polega m.in. na zleceniu organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych i przekazywaniu dotacji. Obejmuje ona m.in. takie formy współpracy jak:

- 1) powierzanie lub wspieranie wykonywania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na sfinansowanie (lub dofinansowanie) jego realizacji – otwarte konkursy ofert;
- 2) realizację działań/projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej (UE) (Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020).

Pozafinansowa

Konsultacje publiczne

Konsultacje przygotowanych w Ministerstwie projektów, w tym aktów prawnych lub ich założeń, służyć mają uwzględnieniu opinii społeczeństwa obywatelskiego w procesie stanowienia prawa.

Konsultacje publiczne prowadzone są w sposób otwarty i powszechny, przy jednoczesnym zapewnieniu obywatelom możliwości wypowiedzenia się oraz otrzymania rzetelnej odpowiedzi na zgłoszone uwagi. Każda organizacja pozarządowa ma możliwość przedstawienia opinii w zakresie konsultowanego projektu.

Organizator konsultacji zwraca szczególną uwagę, aby zagadnienia konsultowanego projektu były napisane zrozumiałym językiem. Odpowiedzi na zgłoszone uwagi udzielone powinny być w sposób merytoryczny, rzetelny, w trybie indywidualnym lub zbiorczym.

Wszystkie konsultacje publiczne przeprowadzane w Ministerstwie powinny opierać się o upowszechnione w administracji następujące zasady:

Dobra wiara – organizatorzy konsultacji są otwarci na odmienne zdanie uczestników konsultacji, również w zakresie zgłaszanych przez zainteresowane strony uwag, opinii oraz propozycji zmian w założeniach konsultowanych projektów. Ważna jest tutaj obustronna współpraca oraz zrozumienie odmiennych racji.

Powszechność – konsultowane projekty są dostępne publicznie (np. Biuletyn Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, Biuletyn Informacji Publicznej Ministerstwa) w taki sposób, aby każdy obywatel mógł się z nimi szczegółowo zapoznać oraz wyrazić swój pogląd.

Przejrzystość – informacje o celu, przebiegu oraz wyniku konsultacji muszą być powszechnie dostępne. Organizator dba o to, aby wszystkie zgłoszone uwagi oraz odpowiedzi organizatora były jawne, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1429, z późn. zm.).

Responsywność – każdemu obywatelowi zgłaszającemu swoją opinię/uwagę do założeń konsultowanego projektu należy się rzetelna i merytoryczna odpowiedź udzielana bez zbędnej zwłoki, nie wykluczając przy tym możliwości udzielania odpowiedzi zbiorczych.

Koordinacja – aby konsultacje mogły zostać przeprowadzone w sposób prawidłowy, powinny one być koordynowane przez tzw. gospodarza konsultacji. Jest on odpowiedzialny za kwestie merytoryczne oraz organizacyjne w procesie przeprowadzania konsultacji.

Przewidywalność – zasady przeprowadzania konsultacji powinny być określone w sposób przejrzysty i zrozumiały dla każdego obywatela, z uwzględnieniem okresu na dokonanie analizy nadesłanych uwag. Konsultacje powinny trwać, co do zasady, nie krócej niż 21 dni.

Poszanowanie interesu ogólnego – ostateczne założenia konsultowanego projektu, niezależnie od liczby odmiennych opinii, powinny uwzględniać przede wszystkim dobro ogólne oraz interes publiczny.

Gremia opiniodawczo-doradcze

Współpraca Ministra z sektorem pozarządowym odbywa się również poprzez dialog w ramach różnych gremiów opiniodawczo-doradczych, w których uczestniczą m.in. przedstawiciele organizacji pozarządowych. Są to m.in.:

Rada Rolnictwa i Produkcji Ekologicznej – działa na podstawie zarządzenia nr 34 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 sierpnia 2020 r. w sprawie Rady Rolnictwa i Produkcji Ekologicznej (Dz. Urz. Min. Rol. i Roz. Wsi poz. 40).

W skład Rady wchodzi przedstawiciele jednostek podległych Ministrowi lub przez niego nadzorowanych, uczelni wyższych, upoważnionych jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym oraz organizacji branżowych działających w rolnictwie ekologicznym.

Do zadań Rady należy:

- 1) opiniowanie, konsultowanie i przedstawianie propozycji rozwiązań systemowych w rolnictwie ekologicznym, w szczególności w obszarze produkcji i przetwórstwa ekologicznego oraz zgłaszanie inicjatyw w tym zakresie;
- 2) wspieranie przedsięwzięć służących rozwojowi rolnictwa ekologicznego w obszarze produkcji i przetwórstwa oraz rynku żywności ekologicznej;
- 3) opiniowanie, konsultowanie i przedstawianie propozycji rozwiązań, działań oraz realizacji celów wskazanych w Ramowym Planie Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2014–2020.

Rada do Spraw Tradycyjnych i Regionalnych Nazw Produktów Rolnych i Środków Spożywczych – działa na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 2014 r. *o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych* (Dz. U. z 2019 r. poz. 915, z późn. zm.)

Rada składa się z sześciu członków oraz Przewodniczącego. Członkowie Rady to przedstawiciele Polskiej Izby Produktu Regionalnego i Lokalnego, wykładowcy wyższych uczelni rolniczych, przedstawiciele Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Urzędu Patentowego.

Do zadań Rady należy opiniowanie:

- 1) wniosków o rejestrację, w tym wniosków o rejestrację, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy;
- 2) wniosków o zmianę wniosku o rejestrację;
- 3) zastrzeżenia do wniosków o rejestrację;
- 4) uzasadnionych oświadczeń o sprzeciwie wobec wniosków o rejestrację, o których mowa w art. 28a ust. 2 ww. ustawy;
- 5) uzasadnionych oświadczeń o sprzeciwie wobec wniosków o rejestrację, o których mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy.

Kolegium Naukowe ds. Jakości Produktów Żywnościowych Programu Poznaj Dobrą Żywność – działa na podstawie zarządzenia nr 75 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 października 2019 r. w sprawie Kolegium Naukowego do spraw Jakości Produktów Żywnościowych Programu Poznaj Dobrą Żywność (Dz. Urz. Min. Rol. i Roz. Wsi poz. 85 oraz z 2020 r. poz. 15);

W skład Kolegium wchodzi specjaliści z dziedziny przetwórstwa żywności, żywienia, medycyny, hodowli roślin i zwierząt, a także prawa i ekonomii.

Do zadań Kolegium Naukowego należy realizacja Programu Poznaj Dobrą Żywność, w zakresie:

- 1) rekomendowania Ministrowi Rolnictwa wyrobów, którym można przyznać znak jakości Poznaj Dobrą Żywność;
- 2) współdziałania w upowszechnianiu informacji o funkcjonowaniu Programu Poznaj Dobrą Żywność;
- 3) opracowywania propozycji kryteriów oceny poszczególnych grup wyrobów oraz procedur związanych z oceną wyrobów.

Zespół ds. turystyki wiejskiej, działa na podstawie zarządzenia nr 74 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 września 2019 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw Turystyki Wiejskiej (Dz. Urz. Min. Rol. i Roz. Wsi poz. 83 oraz z 2020 r. poz. 12).

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

- 1) administracji rządowej;
- 2) jednostek podległych i nadzorowanych;
- 3) organizacji pozarządowych i gospodarczych.

Do zadań Zespołu należy m.in.:

- 1) opiniowanie, konsultowanie i przedstawianie propozycji rozwiązań systemowych rozwoju turystycznych funkcji na obszarach wiejskich;
- 2) wspieranie przedsięwzięć służących zrównoważonemu rozwojowi turystycznych funkcji na obszarach wiejskich, w tym promocji turystyki wiejskiej i agroturystyki oraz integracji różnych sektorów i podmiotów działających na obszarach wiejskich;
- 3) formułowanie wniosków i rekomendacji dotyczących rozwoju turystyki na obszarach wiejskich w oparciu o walory naturalne, dziedzictwo kulturowe wsi i rolnictwo ekologiczne oraz właściwe ich udostępnianie turystom, w celu utworzenia płaszczyzny dialogu pomiędzy a organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz działań związanych z rozwojem i promocją turystyki wiejskiej w Polsce.

Komisja do spraw Środków Ochrony Roślin – działa na podstawie ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2019 r. poz. 1900, z późn. zm.).

Do zadań Komisji do spraw Środków Ochrony Roślin należy opiniowanie, na wniosek ministra właściwego do spraw rolnictwa, spraw dotyczących substancji czynnych, sejnów, synergetyków i środków ochrony roślin, a w szczególności wydawanie opinii w zakresie przygotowanych przez podmioty, upoważnione na podst. art. 9 ustawy o środkach ochrony roślin, ocen lub uwag.

Zespół do spraw ułatwiania eksportu artykułów rolno-spożywczych wymagających certyfikatu halal na rynki muzułmańskie – działa na podstawie zarządzenia nr 27 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw ułatwiania eksportu artykułów rolno-spożywczych wymagających certyfikatu halal na rynki muzułmańskie (Dz. Urz. Min. Rol. i Roz. Wsi poz. 31).

Zespół został powołany w związku z rosnącym zainteresowaniem polskich producentów oraz odbiorców na rynkach muzułmańskich rozwojem współpracy handlowej w zakresie produktów halal.

Do zadań Zespołu należy przygotowanie koncepcji działań do podjęcia na rzecz ekspansji polskich artykułów rolno-spożywczych na rynki muzułmańskie.

W skład Zespołu wchodzi:

- 1) Członek Kierownictwa MRiRW (Przewodniczący Zespołu);
- 2) Dyrektor Departamentu Polityki Międzynarodowej w MRiRW (Zastępca przewodniczącego Zespołu);
- 3) Członkowie – po jednym przedstawicielu zaproszonym przez Ministra do udziału w pracach Zespołu, wyznaczonym przez:
  - a) Głównego Lekarza Weterynarii,
  - b) Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa,
  - c) Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa,
  - d) Dyrektora Departamentu Przetwórstwa i Rynków Rolnych,
  - e) Dyrektora Departamentu Bezpieczeństwa Hodowli i Produkcji Zwierzęcej,
  - f) Dyrektora Departamentu Jakości Żywności i Bezpieczeństwa Produkcji Roślinnej,
  - g) Dyrektora Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej,
  - h) Prezesa Krajowej Rady Drobiarstwa – Izby Gospodarczej,
  - i) Prezesa Polskiego Związku Owczarskiego,
  - j) Prezesa Związku Podhalan Oddział Zakopane,
  - k) Prezesa Związku Podhalan w Polsce,
  - l) Prezesa Polskiego Związku Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego,
  - m) Prezesa Polskiego Zrzeszenia Producentów Bydła Mięsnego,
  - n) Prezesa Federacji Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych,
  - o) Prezesa Unii Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego,
  - p) Prezesa Stowarzyszenia Rzeźników i Wędliniarzy Rzeczypospolitej Polskiej,
  - q) Prezesa Związku Polskie Mięso,
  - r) Przedstawiciela Muzułmańskiego Związku Religijnego,
  - s) Przedstawiciela Ligi Muzułmańskiej,
  - t) Przedstawiciela Halal Correct Poland z Łodzi,
  - u) Przedstawiciela Polskiego Instytutu Halal w Poznaniu– będący ekspertami w zakresie zadań Zespołu.

Ponadto w Ministerstwie funkcjonuje liczna grupa innych organów pomocniczych Ministra, tj. komitety monitorujące, zespoły zadaniowe, komisje oraz grupy robocze, w których składzie są również przedstawiciele strony społecznej.

MRiRW prowadzi dialog także w ramach prac Porozumienia Rolniczego – platformy porozumienia i dialogu, forum wymiany poglądów, propozycji legislacyjnych. W ramach Porozumienia Rolniczego funkcjonuje obecnie 11 zespołów tematycznych.

Poza tym funkcjonuje 16 wojewódzkich Zespołów analizujących szanse i zagrożenia oraz potencjalne kierunki rozwoju obszarów wiejskich w województwach do 2030 r. Zadaniem zespołów była pomoc w przełożeniu zapisów przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 14 lutego 2017 r. Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) na uwarunkowania poszczególnych województw, w celu ukierunkowania interwencji publicznej do specyfiki regionów.

Honorowe patronaty

Jedną z form pozafinansowej współpracy z organizacjami pozarządowymi jest przyznawanie honorowych patronatów Ministra. Patronat jest przyznawany w celu podkreślenia szczególnego charakteru danego przedsięwzięcia. Co do zasady patronaty przyznawane są przedsięwzięciom niekomercyjnym o wysokim poziomie merytorycznym, mającym bezpośredni związek z zakresem działalności oraz wartościami reprezentowanymi przez Ministerstwo. Ministerstwo nie obejmuje patronatem przedsięwzięć mogących godzić w jego politykę wizerunkową lub interes państwa, ponadto nie są udzielane patronaty inicjatywom o charakterze komercyjnym, lobbystycznym lub reklamowym. Patronat honorowy może być przyznany przedsięwzięciom, które mają zasięg, rangę oraz znaczenie międzynarodowe, ogólnopolskie lub regionalne. Zasięg lokalny będzie dopuszczalny w szczególnych przypadkach. Decyzja Ministra w sprawie objęcia patronatem honorowym jest podejmowana na podstawie złożonego przez zainteresowanego wniosku, który dostępny jest na stronie internetowej Ministerstwa. W szczególnych wypadkach Ministerstwo może objąć patronatem przedsięwzięcie organizowane przez podmiot komercyjny lub wyrazić zgodę na udział w Komitecie honorowym takiego przedsięwzięcia, jeżeli gwarantuje ono wysoki poziom merytoryczny, nie jest nastawione bezpośrednio na zysk oraz zostanie uznane za istotne z punktu widzenia polityki informacyjnej i edukacyjnej resortu.

Inne formy pozafinansowej współpracy z sektorem pozarządowym

Obok wymienionych i opisanych powyżej przykładów, Minister współpracuje z organizacjami pozarządowymi na zasadach pozafinansowych również poprzez:

- 1) wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności przez organy administracji publicznej i organizacje pozarządowe;
- 2) organizację wspólnych konferencji i seminariów;
- 3) merytoryczne wsparcie dla organizacji pozarządowych;
- 4) inicjowanie lub organizowanie szkoleń poszerzających wiedzę organizacji pozarządowych w zakresie możliwości realizowania zadań publicznych, a także podnoszących umiejętności korzystania ze środków programów pomocowych;
- 5) popularyzacja działalności organizacji pozarządowych na stronach internetowych administracji publicznej i w mediach społecznościowych;
- 6) pomoc organizacjom w nawiązywaniu współpracy z administracją publiczną;
- 7) pomoc w nawiązywaniu współpracy międzynarodowej.

Finansowa

Powierzenie lub wspieranie wykonywania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na sfinansowanie (lub dofinansowanie) jego realizacji - otwarte konkursy ofert

Minister współpracuje z organizacjami pozarządowymi poprzez wsparcie realizacji zadań publicznych, które odbywa się poprzez organizację otwartych konkursów ofert. Podstawą prawną do ogłoszenia otwartego

konkursu ofert jest art. 13 ust. 1 w związku z art. 11 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Realizacja programów finansowanych ze środków UE (Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020)

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 nie ma możliwości finansowania zadań publicznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Natomiast organizacje pozarządowe mogą aplikować o środki pomocowe w ramach poszczególnych instrumentów PROW 2014–2020, na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych, jak i związanych z transferem wiedzy i działalnością informacyjną z zakresu PROW 2014–2020, jeśli spełnią warunki kwalifikowalności oraz kryteria wyboru określone w Programie.

Rola komórek organizacyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie kontaktów z organizacjami pozarządowymi

Departament Polityki Międzynarodowej

Prowadzi sprawy związane ze współpracą międzynarodową, w tym w zakresie przygotowywania analiz i informacji nt. współpracy z zagranicą w obszarze rolnictwa.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi może dotyczyć:

- 1) Identyfikacji rynków będących w sferze potencjalnego zainteresowania polskiej branży rolno-spożywczej (ze względu na realne zainteresowanie importerów rynku docelowego określonymi polskimi produktami, z uwzględnieniem oceny ekonomicznych perspektyw i realnej możliwości lokowania na tych rynkach polskiej produkcji);
- 2) Identyfikacji barier w dostępie do rynków a także utrudnień, z jakimi spotykają się polscy eksporterzy sektora rolno-spożywczego na danym rynku;
- 3) Informowania organizacji rolniczych na temat rolnych aspektów polityki handlowej Unii Europejskiej oraz prowadzonych przez Komisję Europejską negocjacji handlowych z krajami trzecimi.

Departament Spraw Ziemskich

Realizuje zadania dotyczące gospodarki ziemią, wspierania przemian struktury agrarnej i rewindykacji nieruchomości rolnych, ochrony gruntów rolnych, w tym przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, planowania przestrzennego, geodezji rolnej, klasyfikacji gruntów, technicznych środków produkcji dla rolnictwa, kształtowania infrastruktury technicznej wsi, zestawiania potrzeb jednostek podległych lub nadzorowanych na niektóre wydatki majątkowe oraz kontroli ich wykorzystania, a także nadzoru nad Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa nie objęte zakresem działania innych departamentów. Realizuje również zadania dotyczące nadzoru nad instytucjami badawczymi w zakresie wykonywania przez nie praw z tytułu posiadanych akcji i udziałów w spółkach kapitałowych.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi polega na zapewnieniu im możliwości udziału w konsultacjach publicznych projektów aktów normatywnych normujących kwestie pozostające w zakresie właściwości Departamentu.

Departament Przetwórstwa i Rynków Rolnych

Realizuje zadania dotyczące przetwórstwa rolno-spożywczego, regulacji rynków rolnych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz rynków ziemniaków, napojów spirytusowych, aromatyzowanych produktów sektora wina, fermentowanych napojów winiarskich i piwa, spółdzielczości rolniczej, grup producentów rolnych i ich związków, organizacji producentów i ich zrzeszeń, organizacji międzybranżowych, a także statystyki rolnej i rolniczej informacji rynkowej.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi oprócz konsultowania projektów krajowych aktów prawnych może dotyczyć:

- 1) rozwoju rynków rolnych oraz struktur wspierających sprzedaż krajowych towarów rolno-spożywczych;
- 2) regulowania stosunków umownych w ramach łańcucha dostaw towarów rolno-spożywczych;
- 3) przetwórstwa i przechowalnictwa rolno-spożywczego oraz mechanizmów regulacji rynków rolnych;
- 4) wymiany informacji na temat sytuacji na rynkach rolnych oraz na temat problemów na tych rynkach w celu proponowania rozwiązań na rzecz poprawy warunków gospodarowania uczestników rynku;
- 5) informowania uczestników rynków o prowadzonych negocjacjach na forum UE w zakresie nowej WPR na lata 2021–2027 i zasięgania ich opinii w odniesieniu do propozycji legislacyjnych dotyczących reformy WPR oraz stanowiska MRiRW w tej sprawie.

Departament Bezpieczeństwa Hodowli i Produkcji Zwierzęcej

Realizuje zadania dotyczące weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego, ochrony zdrowia zwierząt, jakości i higieny pasz, ochrony zwierząt oraz hodowli zwierząt gospodarskich.

W szczególności Departament prowadzi sprawy w zakresie:

- a) bezpieczeństwa żywności pochodzenia zwierzęcego, żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego znajdującej się w rolniczym handlu detalicznym, pasz, pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz pasz leczniczych,
- b) ochrony zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych,
- c) wymagań weterynaryjnych dla podejmowania i prowadzenia działalności nadzorowanych przez Inspekcję Weterynaryjną, w tym umieszczania na rynku, handlu oraz przywozu i wywozu:
  - zwierząt,
  - zwierząt akwakultury i produktów akwakultury,
  - produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego znajdującej się w rolniczym handlu detalicznym,
  - niejadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego,
  - ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego,
- d) zasad monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt, w ich wydzielinach i wydalinach, w tkankach lub narządach zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego, w żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego znajdującej się w rolniczym handlu detalicznym, w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt oraz paszach,
- e) kontroli weterynaryjnej w handlu zwierzętami i produktami określonymi w przepisach UE,

- f) weterynaryjnej kontroli granicznej,
- g) ochrony zwierząt, w tym w odniesieniu do warunków utrzymywania zwierząt gospodarskich, transportu zwierząt, uboju zwierząt, kwalifikacji osób zajmujących się ubojem zwierząt,
- h) wytwarzania pasz, rejestracji i zatwierdzania zakładów, dopuszczania do obrotu materiałów paszowych, stosowania pasz, pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz pasz leczniczych,
- i) stosowania oraz obrotu produktami leczniczymi weterynaryjnymi i wyrobami stosowanymi w medycynie weterynaryjnej,
- j) hodowli zwierząt, w tym oceny wartości użytkowej i hodowlanej zwierząt gospodarskich, ksiąg i rejestrów zwierząt hodowlanych, rozrodu zwierząt oraz ochrony różnorodności biologicznej w hodowli zwierząt gospodarskich,
- k) określania zasad i kierunków wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na wspieranie postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej w zakresie hodowli i ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich,
- l) identyfikacji i rejestracji zwierząt gospodarskich,
- m) koordynacji działań związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium RP,
- n) proponowania merytorycznych rozwiązań w obszarze zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt oraz dobrostanu zwierząt na rzecz przygotowania i realizacji Planu Strategicznego WPR na lata 2021–2027.

Departament Bezpieczeństwa Hodowli i Produkcji Zwierzęcej na mocy zarządzenia Nr 79 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 listopada 2019 roku w sprawie powołania Zespołu do spraw opracowania standardów utrzymywania niektórych gatunków zwierząt gospodarskich wyższych niż minimalne warunki utrzymywania zwierząt gospodarskich określone w przepisach prawa krajowego i Unii Europejskiej oraz zarządzenia nr 29 z dnia 14 lipca 2020 r. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego zarządzenie w sprawie powołania Zespołu do spraw opracowania standardów utrzymywania niektórych gatunków zwierząt gospodarskich wyższych niż minimalne warunki utrzymywania zwierząt gospodarskich określone w przepisach prawa krajowego i Unii Europejskiej współpracuje z organizacjami pozarządowymi, tj.: Polskim Związkiem Hodowców Koni, Polskim Związkiem Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej POLSUS, Związkiem Polski Przemysł Futrzarski, Krajowym Związkiem Pracodawców Producentów Trzody Chlewnej, Polską Federacją Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Polskim Związkiem Hodowców Zwierząt Futerkowych, Polskim Związkiem Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych, Krajową Izbą Producentów Drobiu i Pasz, Polskim Zrzeszeniem Producentów Bydła Mięsnego, Ogólnopolskim Związkiem Producentów Drobiu POLDRÓB, Unią Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego UPEMI.

Współpraca polega na opracowaniu w ramach zadań Zespołu wymagań w zakresie standardów utrzymywania wyższych niż minimalne warunki utrzymywania zwierząt gospodarskich określone w przepisach prawa krajowego i Unii Europejskiej z podziałem na bydło, konie, świnię, drób oraz zwierzęta futerkowe, które stanowić będą *Kodeks dobrych praktyk dla koni, świń, drobiu, bydła oraz zwierząt futerkowych*.

Ponadto, w ramach współpracy Departamentu z organizacjami pozarządowymi prowadzone są konsultacje projektów aktów prawnych opracowanych przez Departament.

Departament Klimatu i Środowiska

Departament Klimatu i Środowiska realizuje zadania dotyczące:

- ochrony zasobów genowych roślin w rolnictwie,
- roślin genetycznie zmodyfikowanych w zakresie nadzoru nad uprawami oraz rejestracją,
- stosowania i obrotu materiałem siewnym odmian genetycznie zmodyfikowanych,

- bezpieczeństwa białkowego kraju,
- znakowania produktów jako wolnych od organizmów genetycznie zmodyfikowanych,
- działań rolnośrodowiskowych i leśnych w ramach PROW 2004–2006, 2007–2013 i 2014–2020,
- przygotowywania interwencji rolnośrodowiskowych, leśnych i zadrzewieniowych w ramach WPR na lata 2021–2027,
- gospodarowania zasobami wodnymi i ochroną wód obszarów wiejskich,
- ograniczania emisji z sektora rolnego,
- wpływu zmian klimatu na sektor rolnictwa,
- rejestracji odmian i ochrony prawnej odmian roślin,
- wytwarzania, oceny i obrotu materiałem siewnym i rozmnożeniowym roślin rolniczych, warzywnych, sadowniczych i ozdobnych,
- nawożenia i oceny jego wpływu na środowisko,
- ochrony gleb,
- nadzoru nad agrochemiczną obsługą rolnictwa,
- rejestracji środków ochrony roślin,
- rozwoju odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich, w tym biomasy na cele energetyczne,
- biogospodarki,
- tworzenia i wprowadzania postępu w zakresie merytorycznego działania Departamentu,
- rozwoju cyfryzacji na potrzeby rolnictwa.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi dotyczy:

- 1) konsultacji aktów prawnych – zakres konsultacji uzależniony jest każdorazowo od obszaru regulowanego projektowanym aktem prawnym;
- 2) merytorycznej współpracy z Komisją do spraw Środków Ochrony Roślin, a także obsługi organizacyjno-technicznej posiedzeń;
- 3) projektowanie przyszłych interwencji środowiskowych (będących w kompetencjach DKS) w ramach Planu Strategicznego WPR.

Departament Wspólnej Polityki Rolnej

Realizuje zadania Ministra w zakresie reform Wspólnej Polityki Rolnej, rozwoju obszarów wiejskich oraz nadzoru nad Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa nie objęte zakresem działania innych departamentów.

Współpracuje z organizacjami pozarządowymi w ramach: Komitetu Monitorującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, Grupy Zarządzającej Ewaluacją Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, Grupy Roboczej ds. KSOW, Grupy Tematycznej ds. LEADER, działającej przy ww. grupie oraz Zespołu do spraw opracowania Planu strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2021–2027.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi polega na zaangażowaniu takich podmiotów w proces:

- legislacyjny, tj. na przesyłaniu do zaopiniowania, w ramach konsultacji publicznych, projektów rozporządzeń w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej w ramach niektórych typów operacji objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020,
- opiniodawczo-doradczy instytucji zarządzającej Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020,

– konsultacyjny przy programowaniu Planu strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej po 2020 r.

W procesie konsultacji publicznych uwzględnia się, zgodnie z art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, wszystkie podmioty, których działalność dotyczy aspektów związanych z rozwojem rolnictwa i obszarów wiejskich.

Departament Płatności Obszarowych

Prowadzi sprawy związane m.in. z opracowywaniem dokumentów i projektów aktów prawnych dotyczących:

- 1) zasad i trybu przyznawania oraz wypłaty płatności bezpośrednich, a także przyznawania przejściowego wsparcia krajowego;
- 2) zasady wzajemnej zgodności (cross-compliance);
- 3) norm i wymogów warunkowości;
- 4) systemów na rzecz klimatu i środowiska w ramach płatności bezpośrednich (ekoschematów);
- 5) krajowego systemu ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- 6) przyznawania i wypłaty płatności w ramach działań: Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami, Rolnictwo ekologiczne, Dobrostan zwierząt objętych PROW 2014–2020.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi może dotyczyć: konsultacji publicznych projektów aktów prawnych dotyczących ww. tematyki, organizacji spotkań w zakresie tematyki związanej z realizacją działań będących w kompetencji Departamentu.

Departament Strategii, Transferu Wiedzy i Innowacji

Departament Strategii, Transferu Wiedzy i Innowacji realizuje zadania dotyczące koordynacji prac w zakresie monitorowania projektów strategicznych w systemie MonAliZa, krajowych i regionalnych strategii rozwoju (w tym monitorowanie i sprawozdawczość Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030), strategii EUROPA 2020, przygotowania, realizacji i upowszechniania wyników badania „Polska Wieś i Rolnictwo” wpływu polityk UE i polityk krajowych na polskie rolnictwo i obszary wiejskie, innowacyjności w obszarze rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych, doradztwa rolniczego, nauki oraz nadzoru nad instytucjami badawczymi nie objęte zakresem działania innych departamentów. Dodatkowo Departament realizuje zadania w zakresie rozwoju obszarów wiejskich w zakresie dwóch działań PROW 2014–2020: „Transfer wiedzy działalność informacyjna” oraz „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw”. Współpraca z organizacjami pozarządowymi może dotyczyć opracowywania i konsultacji dokumentów strategicznych oraz wypracowywania rozwiązań w zakresie zmian polityk UE i polityk krajowych w obszarze rolnictwa i obszary wiejskie, innowacyjności w obszarze rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych, nauki oraz doradztwa rolniczego.

Współpraca departamentu z organizacjami pozarządowymi polega również na zaangażowaniu takich podmiotów w proces legislacyjny, tj. na przesyłaniu do zaopiniowania, w ramach konsultacji publicznych, projektów rozporządzeń w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej w ramach niektórych typów operacji objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Departament Budżetu i Finansów

Realizuje zadania dotyczące planowania i dysponowania środkami finansowymi w częściach budżetu państwa 32, 33 i 35 oraz środkami finansowymi pochodzącymi z funduszy UE przeznaczonymi na rozwój rolnictwa, obszarów wiejskich i rynków rolnych.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi może dotyczyć: przekazywania do zaopiniowania projektów aktów prawnych oraz uczestnictwa przy udzielaniu dotacji, a następnie ich rozliczaniu na podstawie konkursów przeprowadzanych przez departamenty merytoryczne.

Biuro Administracyjne

Biuro Administracyjne realizuje zadania dotyczące spraw administracyjnych i obsługi technicznej w Ministerstwie oraz ochrony przeciwpożarowej, bezpieczeństwa i higieny pracy, a także zapewnia administrowanie siecią teleinformatyczną.

Współpraca Biura z organizacjami pozarządowymi może dotyczyć: obsługi współorganizowanych z Ministerstwem konferencji i spotkań roboczych w budynku Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Departament Wsparcia Rolników

Prowadzi sprawy związane z powołaniem Grupy Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW) – organu pomocniczego Ministra w zakresie funkcjonowania KSOW, w skład którego wchodzi przedstawiciele jednostek regionalnych oraz podmiotów działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich na poziomie krajowym, w tym organizacji pozarządowych. Departament odpowiada za powoływanie i odwoływanie przez Ministra przedstawicieli podmiotów wchodzących w skład Grupy. Przedstawiciel DWR jest członkiem tego organu, a także powołanych przez niego dwóch grup tematycznych: ds. podejścia LEADER oraz ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w składach których są m.in. przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi odbywa się w ramach ww. Grupy Roboczej i grup tematycznych i dotyczy wymiany wiedzy i doświadczeń dotyczących realizacji projektów związanych z rozwojem obszarów wiejskich oraz opiniowania dokumentów istotnych dla wdrażania KSOW (plan działania, plany operacyjne, informacje i sprawozdania z realizacji tych planów).

Oprócz powyższego Departament prowadzi konsultacje z organizacjami pozarządowymi dotyczące projektów aktów prawnych.

Departament Jakości Żywności i Bezpieczeństwa Produkcji Roślinnej

Realizuje zadania w zakresie prowadzenia spraw związanych z funduszami promocji produktów rolno-spożywczych oraz z mechanizmem WPR w zakresie działań promocyjnych i informacyjnych dotyczących produktów rolnych na rynku wewnętrznym UE i w krajach trzecich, w tym monitoring programów promocyjnych i informacyjnych; dotyczących jakości handlowej żywności, w tym zasad znakowania żywności wprowadzanej do obrotu; dotyczących nadzoru fitosanitarnego związanych z ochroną upraw i graniczną kontrolą fitosanitarną oraz ochrony roślin związanych z integrowaną ochroną roślin i Integrowaną Produkcją Roślinną; dotyczących wprowadzania do obrotu oraz obrotu nawozami i środkami wspomagającymi uprawę roślin; dotyczących uprawy i produkcji żywności metodami ekologicznymi, upoważniania i sprawowania

nadzoru nad jednostkami certyfikującymi i prowadzenia badań w rolnictwie ekologicznym, Ramowego Plan Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2014–2020; koordynacji prac w zakresie rejestracji i ochrony gwarantowanych tradycyjnych specjalności, nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych produktów rolno-spożywczych; podległości Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych nie objętych zakresem działania innych departamentów.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi oprócz konsultowania projektów krajowych aktów prawnych w powyższym obszarze jest prowadzona w zakresie:

- 1) zasięgnięcia opinii dotyczących dokumentów (projekty aktów prawnych, wytyczne, stanowiska krajowe) z zakresu systemów jakości żywności oraz znakowania żywności opracowywanych na poziomie UE (np. podawanie informacji o pochodzeniu);
- 2) zasięgnięcia opinii nt. projektów aktów prawnych i innych dokumentów związanych z prawem żywnościowym w zakresie zagadnień należących do kompetencji resortu zdrowia, ale wpływających na poszczególne branże przemysłu spożywczego (wspieranie Głównego Inspektoratu Sanitarnego np. opracowanie definicji i zebranie danych szczegółowych dot. tradycyjnych surowych produktów mięsnych, do których dopuszcza się stosowanie azotynu sodowego, oznakowanie wartości odżywczej na przodzie opakowań) z wyłączeniem kwestii związanych z kompetencjami DBHZ;
- 3) zasięgnięcia opinii nt. niektórych projektów aktów prawnych przedkładanych do notyfikacji przez inne państwa UE w przypadku, gdy istnieje możliwość naruszenia zasad swobodnego przepływu towarów w zakresie zadań DJPR;
- 4) konsultowania projektów dokumentów kierunkowych UE, w tym rocznego budżetu przeznaczonego na realizację mechanizmu WPR w zakresie działań promocyjnych i informacyjnych dotyczących produktów rolnych na rynku wewnętrznym UE i w krajach trzecich;
- 5) prowadzenia konsultacji dokumentów strategicznych oraz organizacji spotkań/seminariów w obszarze promocji produktów rolno-spożywczych.

Departament Oświaty i Polityki Społecznej Wsi

Realizuje zadania Ministra dotyczące zabezpieczenia społecznego rolników, aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców wsi, przedsiębiorczości, rynku pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy, oświaty rolniczej, ochrony dziedzictwa kulturowego wsi, a także współpracy ze związkami zawodowymi, organizacjami społeczno-zawodowymi rolników oraz samorządem rolniczym.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi może dotyczyć:

- 1) oceny funkcjonowania systemu ubezpieczenia społecznego rolników i konsultacji projektów zmieniających przepisy w zakresie tego systemu oraz wymiany informacji na temat dostępności dla rolników i mieszkańców wsi pozaubezpieczeniowych instrumentów zabezpieczenia społecznego;
- 2) współpracy na rzecz rozwoju i promocji turystycznych funkcji obszarów wiejskich – m.in. w ramach porozumienia z Polską Federacją Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne”;
- 3) zapewnienia dialogu społecznego z samorządem rolniczym, związkami zawodowymi rolników indywidualnych, społeczno-zawodowymi organizacjami rolników i organizacjami pozarządowymi sektora rolnego;
- 4) realizacji zadań publicznych związanych z wyrównywaniem szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z obszarów wiejskich;

- 5) rozwoju turystycznych funkcji na obszarach wiejskich, w tym m.in. w zakresie rozwoju turystyki wiejskiej, agroturystyki i ekoturystyki, kreowania turystycznego wizerunku polskiej wsi oraz budowania kapitału społecznego i kadrowego turystyki wiejskiej w Polsce;
- 6) ogłaszaniu otwartych konkursów ofert na powierzanie lub wspieranie wykonywania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na sfinansowanie (lub dofinansowanie) jego realizacji. Podstawą prawną do ogłoszenia otwartego konkursu ofert jest art. 13 ust. 1 w związku z art. 11 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Opiniowaniem ofert zajmuje się *Komisja Konkursowa do spraw opiniowania ofert dotyczących wspierania w sferze edukacji, oświaty i wychowania realizacji zadań publicznych*, powoływana na mocy Zarządzenia nr 25 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 czerwca 2020 r. (Dz. Urz. Min. Rol. i Roz. Wsi, poz. 26).

Priorytetowe zadania publiczne

Program współpracy Ministra z organizacjami pozarządowymi określa współpracę Ministerstwa z partnerami społecznymi wg celów strategicznych zawartych w SZRWRIr 2030 i obszarów wpływających na ich realizację:

- Cel I. Zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej
- Cel II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska
- Cel III. Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa

Obszary:

- (1) Sprawne zarządzanie rozwojem;
- (2) Stabilne finansowanie rozwoju;
- (3) Trwała zdolność kreacji i uczenia się.

Ministerstwo dążyć będzie także do rozwoju edukacji na obszarach wiejskich, poszerzając sieć szkół podległych Ministerstwu.

Okres realizacji Programu

Program współpracy Ministra z organizacjami pozarządowymi jest programem wieloletnim i będzie realizowany w latach 2021 – 2023.

Sposób realizacji Programu

Program będzie realizowany poprzez działania opisane w części dotyczącej „Form współpracy”.

Realizacja Programu będzie monitorowana przez Departament Oświaty i Polityki Społecznej Wsi w Ministerstwie na podstawie pisemnych informacji/sprawozdań składanych przez merytoryczne komórki do

dnia 10 marca roku następującego po danym roku realizacji programu, na podstawie których przygotowywane będą sprawozdania z realizacji Programu. Ministerstwo będzie ogłaszać w Biuletynie Informacji Publicznej corocznie do dnia 30 kwietnia sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedni.

Wysokość środków planowanych na realizację Programu

Realizacja Programu w latach 2021–2023 nie będzie wiązała się z poniesieniem przez Ministerstwo dodatkowych kosztów, tj. wykraczających poza założenia planu rzeczowo-finansowego. Działania na rzecz Programu będą podejmowane w ramach zadań własnych komórek organizacyjnych i środków na nie przeznaczonych.

Sposób oceny realizacji Programu

Ocena realizacji Programu będzie opierać się na następujących kryteriach (w perspektywie rocznej):

- 1) liczba procesów konsultacji, przeprowadzonych zgodnie z zasadami konsultacji, w których udział wzięły organizacje pozarządowe;
- 2) liczba wspartych inicjatyw, w tym otwarte konkursy ofert na realizację zadania publicznego;
- 3) liczba patronatów honorowych przyznanych przez Ministra organizacjom pozarządowym i innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego;
- 4) liczba przeprowadzonych warsztatów/seminariów/konferencji/spotkań organizowanych przez Ministra, w których uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych;
- 5) liczba komitetów, grup, zespołów, rad, projektów, w które zaangażowane są organizacje pozarządowe.

Informacja o sposobie tworzenia Programu oraz o przebiegu konsultacji

Pierwszym etapem przy tworzeniu Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi była diagnoza dotychczasowej współpracy. Program został przekazany do poszczególnych komórek organizacyjnych Ministerstwa, celem uaktualnienia informacji oraz przeprowadzenia analizy dotychczasowej współpracy tych komórek z partnerami społecznymi, szczególnie pod kątem form prowadzonej współpracy jak i zakresu podmiotowego wspólnie realizowanych działań.

Po przeprowadzonych uzgodnieniach wewnętrznych, projekt Programu został skierowany do konsultacji publicznych na okres 21 dni. Dokument został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa.

Po zakończeniu konsultacji Minister przyjął Program w drodze zarządzenia.

Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert

W sytuacji, gdy Minister zamierza zlecić realizację zadań publicznych organizacjom pozarządowym ogłasza otwarty konkurs ofert, zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Po złożeniu ofert przez organizacje pozarządowe Minister powołuje komisję konkursową, w celu zaopiniowania złożonych ofert. Skład komisji i sposób jej działania reguluje szczegółowo ww. ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.